

# SOKOLSKI GLASNIK

## GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

**Cuvajte Jugoslaviju!**

### GLAVNE SKUPŠTINE NAŠIH ŽUPA

Sada, kada su naše jedinice, društva i čete, položile račun o svome radu na svojim glavnim godišnjim skupštinama, dolaze na red glavne skupštine naših župa, koje imaju istu zadaću kao i one društava i četa, samo što je ta zadaća župa bazirana na široj osnovi, na jačem razmazu radionica i na većoj težini odgovornosti. Rad društava i četa naime u mnogočem je, ako ne u svemu, ovisan od zanimanja i potstrekova svojih župa. Ukoliko je to zanimanje i taj potstrek veći i ukoliko su tesniji i češći lični kontakti župskih činilaca s upravama društava i četa, utoliko i ove jedinice mogu više da odgovaraju svojim zadacima.

Sokolski rad ne može da se vodi i da mu se daje pravilan smer samo sa zelenog stola i pisanim rečju, već za taj rad treba živog i trajnog kontakta, koji ima da podržava svaka župa sa svim svojim područjem. Toga mora da bude svestan svaki član svake župске uprave, pa biće da mu je određen rad u ovaj ili onoj granici župskog uzgojnog delovanja. Ne može se reći, koja je grana toga rada važnija, jer su one sve jednakom važne, a uzeće sve skupa, kao celokupni i jedinstveni upravno-uzgojni aparat one regulišu stružni tokova sokolske svesti i aktivnosti, koji se prelevaju jednako merno po svemu području. Sednicama župskih uprava, osobito sednicama prosvetnih i stručnih organa, mora da bude poglaviti cilj da stalno prosuđuju opći položaj svoga područja i da užalju svoje moralne i materijalne sile tamo gde su i potrebe preće i veće, te da otstranjuju sve greške i zapreke, koje se pojavljaju i koje se radi nesokolske svesti izražavaju u zastoji ili opadanju. Zadaća župskih uprava ne smeju da se kreće među četiri zida administrativne birokracije, već rad župskih uprava treba da se prostire i oseća da granice do granice i u svakom kutku župskog područja. Što god se dogada na tom području, ništa nije tako sitno i beznačajno, da ne bi bilo vredno zanimanja sviju nas, i ni jedna inicijativa koja dolazi s terena, ma bila ona kako velika, ne sme da nas zastraši, kao što ne smemo da mimođemo ni one sitnije i neznačajne a da im ne poklonimo potrebnu pažnju i uvaženje. Život mora da zapljuškaje izvan okvira suhih pravila i pravilnika, jer se život ne da i ne može da zatvoriti i sabije u zlezlene pregrade. Te forme su potrebne radi reda i discipline, da se pozove na odgovornost onaj koji prekoraci granice sokolskog dostojevanja, ali u toj posudi reda i discipline mora neprestano da kipi živa tvorilačka moć svakoga i svih, koji se u tom životu stvaraju iživljavaju kao zdravi udovi jednoga tela i kao bitni i savestni delovi jedne jedinstvene nerazdeljive celine.

Vrlo dobra i kao sasvim uspešna pokazala se je ustanova stalnih župskih prednjaka, koji bi morali biti stalno na terenu, ne samo da proučavaju rad svake jedinice, nego da ih i potiču i oduševljavaju za rad u vežbaonici, u koju moraju unositi život, privlačnost, i držati je u stalnom pokretu, da s tim osnovama sokolskog uzgoja otklanaju iz vežbaonice ukočenost, ubijuju dosadu i iskorenuju zastarlost. Stalni župski prednjak mora da bude desna ruka župskog načelnika, njegov drugi ja koji ide od društva do društva i od čete do čete, s punom merom životnog oduševljenja, odgovornosti, zanosa i radosti. Kroz dobro i lepo, ali da je to iz ovih ili onih razloga u praksi neizvedivo. Čujemo medutim, da je sve to dobro i lepo, ali da je to iz ovih ili onih razloga u praksi neizvedivo. Čujemo medu prigovorima i to, da su područja nekojih župa prevelika. Ta tvrdnja je potpuno na mestu, a posebno u slučajevima, gde su saobraćajne prilike nedovoljne i gde se broj župskih jedinica penje na 100 pa čak i preko 200. U ovakvim slučajevima je svakako potrebno rasterećenje, a koje se može provesti i bez teškoća. Treba naime području župa smanjiti odnosno čitavo područje Saveza razdeliti na veći broj župa nego što ih je danas, a granice tih smanjenih župa odredile bi se tako, da bi se njihov teritorij po mogućnosti poklapao s granicama političko-upravne rezoncije naše države. To bi bilo korisno i iz mnogih drugih razloga, a pogotovo u upravnom i materijalnom pogledu. Ove nove župe, koje bi vezivale jednake ili barem slične ekonomski, saobraćajne, socijalne i kulturne prilike, grupisale bi se u posebne veće samostalne jedinice, nazovimo ih n. pr. zborove, te bi tako pret-

sme da izbegne ni gospodarska strana društvenog i četnog delovanja. I ta strana treba da se pozorno motri, jer je zdrava materijalna osnova isto tako preko potrebna svakom smišljenom gospodarstvu, kao što je to potreban temelj seljakovom domu.

Čujemo medutim, da je sve to dobro i lepo, ali da je to iz ovih ili onih razloga u praksi neizvedivo. Čujemo medu prigovorima i to, da su područja nekojih župa prevelika. Ta tvrdnja je potpuno na mestu, a posebno u slučajevima, gde su saobraćajne prilike nedovoljne i gde se broj župskih jedinica penje na 100 pa čak i preko 200. U ovakvim slučajevima je svakako potrebno rasterećenje, a koje se može provesti i bez teškoća. Treba naime području župa smanjiti odnosno čitavo područje Saveza razdeliti na veći broj župa nego što ih je danas, a granice tih smanjenih župa odredile bi se tako, da bi se njihov teritorij po mogućnosti poklapao s granicama političko-upravne rezoncije naše države. To bi bilo korisno i iz mnogih drugih razloga, a pogotovo u upravnom i materijalnom pogledu. Tako postepeno dolazimo do harmonijskih uzgojnih uspeha, koji će sami po sebi biti najveća poticajna sila većite težnje za napretkom. Našem vidu nikako ne

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasni po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju



Ljubljana, 14 februara 1936  
God. VII • Broj 7

### Sednica Saveza SKJ

Dne 8 o. m. održana je u Beogradu sednica izvršnog odbora Saveza SKJ, na kojoj su rešavana tekuća organizacijska pitanja.

Naredna sednica izvršnog odbora Saveza SKJ održaće se dne 28 o. m.

Plenarna sednica Saveza SKJ održće se 29 o. m. u 9 časova ujutro u saveznim prostorijama, o čemu će članovi savezne uprave biti i posebno pismeno izvešteni.

### Smučarska takmičenja Saveza slovenskog Sokolstva u Pustevnama

Kao što je već javljeno, održće se na Pustevnama pod Radhoštom, u Češkoslovačkoj, u danima od 20 do 24 o. m. smučarska takmičenja češkoslovačkog Sokolstva, koja su ujedno proglašena i za takmičenja Saveza slovenskog Sokolstva.

Za ova takmičenja češkoslovački Sokoli i Sokolice marljivo su se pripravljali. Nakon što su završili svoj trening članovi, počeće su da treniraju dne 9 o. m. i češkoslovačke članice, koje će trenirati sve do 19 o. m.

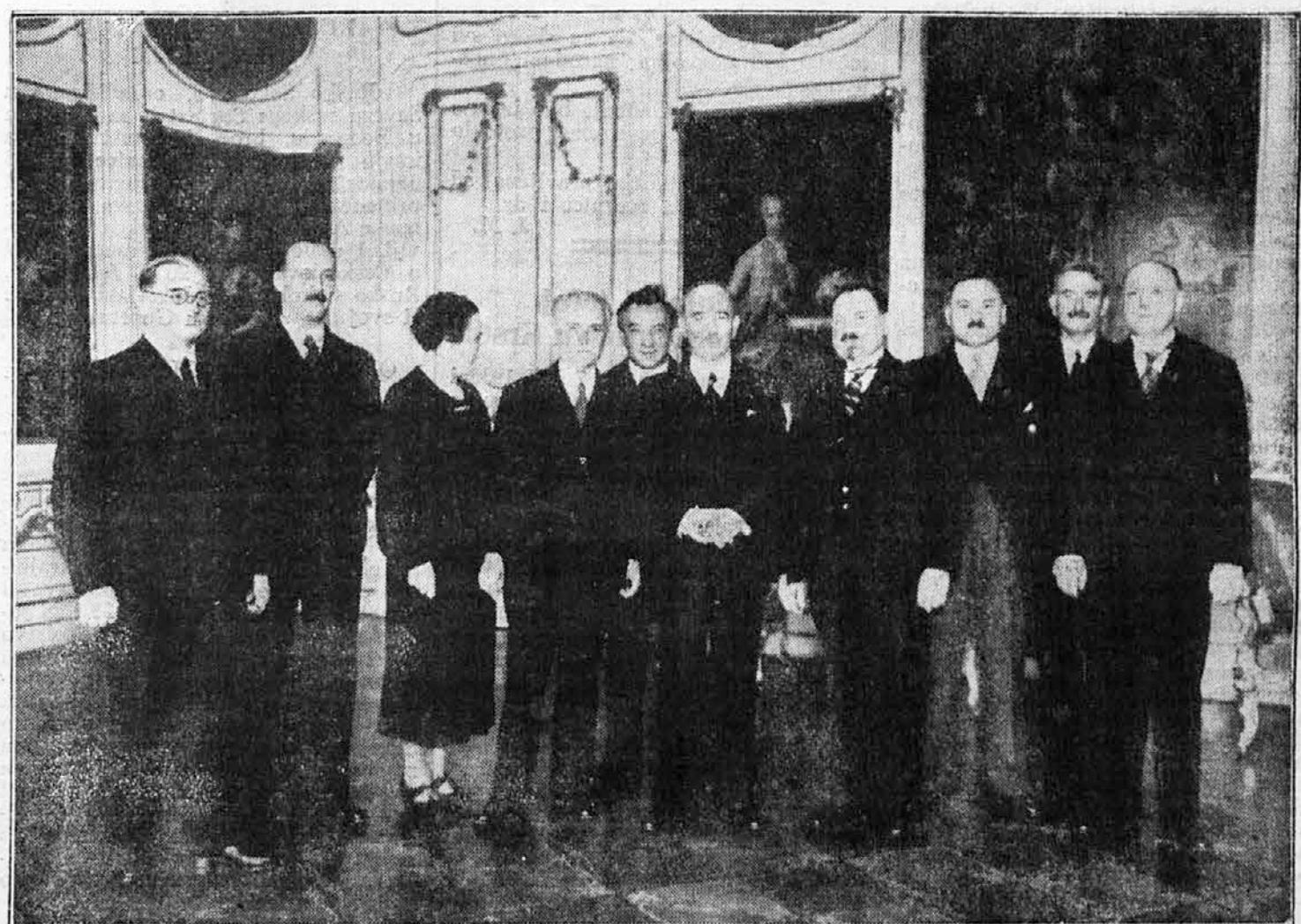
Na ovim takmičenjima od strane jugoslovenskog Sokolstva učestvovao će 10 braće i 6 sestara, te dvoje braće u funkciji takmičarskih sudaca. Jugoslovenske sokolske takmičare i takmičarke vode savezni načelnik br. dr. Pihler i savezna načelnica s. Elza Skalarjeva.

Pored Sokola, na ovim takmičenjima učeće učešće i češkoslovački vojnici, koji će se takmičiti u patrolnom trčanju (1 oficir, 1 podoficir i 3 vojnika), zatim u takmičenju na 30 km sa zaprekama i pucanjem, u kombinovanom takmičenju s trčanjem na 15 km, skokovima i u prostim skokovima. Organizaciju vojničkih smučarskih takmičenja vodi češkoslovačka VIII divizija. Pobednici na ovim takmičenjima dobijeće naročite darove ministarstva narodne odbrane, komande moravske armije i ugovore.

### 5-godišnica praške revije »Sokol«

Odlična sokolska revija »Sokol«, koju je počeo izdavati god. 1871 u Praagu dr. Miroslav Tirš, stupila je ove godine u 65 godinu svoga izlaženja. U prvom broju ove revije, koji je izlažen 1. januara 1871, bio je objavljen na uvodnom mestu znameniti Tiršev članak »Na zadatku, smer i cilj«, u kome je osnivač Sokolstva na jezgrovit način obrazložio češkoj javnosti zadatak, smer i cilj sokolskog pokreta i delovanja. Revija »Sokol«, koja izlaže u nakladu od oko 10.000 primeraka kao glasilo Praškog Sokola, najbolja je sokolska revija uopće. Praški Sokol inače mora neprestano da kipi živa tvorilačka moć svakoga i svih, koji se u tom životu stvaraju iživljavaju kao zdravi udovi jednoga tela i kao bitni i savestni delovi jedne jedinstvene nerazdeljive celine.

Odlična sokolska revija »Sokol«, koju je ustanova stala župskih prednjaka, koji bi morali biti stalno na terenu, ne samo da proučavaju rad svake jedinice, nego da ih i potiču i oduševljavaju za rad u vežbaonici, u koju moraju unositi život, privlačnost, i držati je u stalnom pokretu, da s tim osnovama sokolskog uzgoja otklanaju iz vežbaonice ukočenost, ubijuju dosadu i iskorenuju zastarlost. Stalni župski prednjak mora da bude desna ruka župskog načelnika, njegov drugi ja koji ide od društva do društva i od čete do čete, s punom merom životnog oduševljenja, odgovornosti, zanosa i radosti. Kroz dobro i lepo, ali da je to iz ovih ili onih razloga u praksi neizvedivo. Čujemo medutim, da je sve to dobro i lepo, ali da je to iz ovih ili onih razloga u praksi neizvedivo. Čujemo medu prigovorima i to, da su područja nekojih župa prevelika. Ta tvrdnja je potpuno na mestu, a posebno u slučajevima, gde su saobraćajne prilike nedovoljne i gde se broj župskih jedinica penje na 100 pa čak i preko 200. U ovakvim slučajevima je svakako potrebno rasterećenje, a koje se može provesti i bez teškoća. Treba naime području župa smanjiti odnosno čitavo područje Saveza razdeliti na veći broj župa nego što ih je danas, a granice tih smanjenih župa odredile bi se tako, da bi se njihov teritorij po mogućnosti poklapao s granicama političko-upravne rezoncije naše države. To bi bilo korisno i iz mnogih drugih razloga, a pogotovo u upravnom i materijalnom pogledu. Tako postepeno dolazimo do harmonijskih uzgojnih uspeha, koji će sami po sebi biti najveća poticajna sila većite težnje za napretkom. Našem vidu nikako ne



Predstavnici češkoslovačkog Sokolstva kod novog predsednika Republike dra Eduarda Beneša

### Ličnost novog starešine Saveza poljskog Sokolstva, br. Francišeka Arciševskog

Donosimo nekoliko podataka o novom starešini Saveza poljskog Sokolstva br. Arciševskom.

Brat Francišek Arciševski rođen je 1890. godine u Kolomeji, u gradu istočne Malopolske (bijše Galicije). Osnovnu školu pohađao je u Borščovu i Lavovu, gde je i vežbao medu sokolskom decom. Nakon prene smrti oca Adama, poslat je u katedsku školu u Košice, a zatim je nastavio školovanje u Vajskirhenu i Medlingu. Godine 1910. završava nauke i biva proizveden u čin tehničkog potporučnika. Sve do početka svetskog rata služio je kod saperskog bataljona u Krakovu, gde je učestvovao aktivno u sportskom životu. Naročito se istakao u mačevanju, odnevši nekoliko prvih nagrada. Za vreme rata bio je na frontu, a krajem rata postao je generalstabni oficir. Godine 1918. bio je zarobljen na italijanskom frontu, gde kao svestan Poljak stupa zatim u Italiju kao dobrovoljac u legiju generala Halera s kojim dolazi preko Francuske u Poljsku. U godini 1919. dolazi na položaj načelnika štaba VII divizije, koja je kasnije pretvorena u 18. pešadijsku diviziju i na tom položaju odlikuje se u borbama s boljševicima, naročito

kod Kamenca Podolskog, Konstantova, Ostroga, Brodija i Varšave. Njegova sposobnost i odvažnost donela mu je glas jednog od najboljih poljskih oficira te je bio i odlikovan ordenom Virtuti militari, kao i drugim odlikama.

Nakon svršenog rata br. Arciševski ostao je još do 1926. godine u aktivnoj službi, postigavši u svojoj 35 godini čin generalstabnog pukovnika. Izišavši iz vojske posvetio se društvenom i sportskom životu. Bio je predsednik Saveza Halerovih dobrovoljaca 1927. godine, a kasnije i inspektor stalnih sokolskih družina kod načelništva Saveza poljskog Sokolstva, zatim pet godina narodni poslanik u poljskom sejmu, a na ovogodišnjoj skupštini izabran je za starešinu Saveza poljskog Sokolstva, čiji je član od detinjstva.

subota 15. o. m.: pre podne: takmičenje članova pojedinaca III razreda na 12 km; takmičenje članova pojedinaca I i II razreda i starijih na 18 km; takmičenje članica pojedinki na 5 km; takmičenje muškog naraštaja pojedinka na razreda na 6 km;

po podne: takmičenje članova u smuku na 4.5 km; takmičenje članica u smuku na 2 km i takmičenje naraštaja muškog i ženskog u smuku na 2 km;

u nedelju 16. o. m.: takmičenje u smučarskim skokovima na Betnayskoj skakaonici kod Maribora, čime se ujedno i završavaju ova takmičenja, a na veče proglašenje rezultata i oproštajni sastanak u Narodnom domu u Mariboru.

Kako se poslednjih dana vreme popravilo te su i snežne prilike doista povoljne, ovim sokolskim prvenstvima smučarskim takmičenjima učestvuje velik broj takmičara, a takmičenja će posetiti također i drugi brojni posetioci.

O toku i rezultatima ovih takmičenja izvestićemo potanje u narednom broju.

on, što kod drugih vidi dobra i što odgovara njenim prilikama i potrebljima, a da izbegne ono što je na drugom mestu otežavalo i prečilo koristan rad. Na taj način mogu sve naše župe da upoznaju, da je svemu našem nastojanju izvor ista ideja, da svi težimo istom cilju, a da metoda može da bude različita. A idej, cilj i metode opet nosi jedna te ista i jedinstvena volja: dizati nivo narodne telesne i moralne kulture na visinu, koja je svima dostupna.

S takvom jedinstvenom voljom, kao posledicom ozbiljnog studija, jača se bistrina duha, kritično se prosuduje opći položaj u zemlji i pribavljuje se sredstva uzgojne radinosti, da se uklone zapreke i teškoće i da se naš rad posvuda prilagodi potrebama naroda. A samo potrebe naroda moraju da nam budu kategoričan imperativ.

U okvir tog imperativa ide također, i to u prvom redu, naša stalna brigada, a da povećamo obranbenu snagu naroda, koji ništa više ne želi da li traži mir i poštovanje suverenosti domovine. A jamstvo za jedno i drugo je da naša fizička moć, koju proizima dužna je i poštovanje suverenosti domovine. A jamstvo za jedno i drugo je da naša fizička moć, koju proizima dužna je i poštovanje suverenosti domovine. A jamstvo za jedno i drugo je da naša fizička moć, koju proizima dužna je i poštovanje suverenosti domovine.

strane. Tu brigu nam nalaže pored toga još i zakon o obaveznom telesnom uzgoju naroda, koji nam u 2 tački 7 člana daje prvenstvo (Službene novine od 2 februara 1934 br. 26/VI-61).

Ako konačno spomenemo još i izvore, koji će, gde je to potrebno, obnoviti i dopuniti župske uprave i u njima u bratskoj saradnji združiti staru i mladu braću i sestre u jedno radno telo jedne misli, možemo da kažemo, da naše glavne župske skupštine gledamo kao na smotru našeg unutrašnjeg jednogodišnjeg rada, koji pak tek na župskim sletovima ima da dobije svoju pravu i istinsku vanjsku sliku. Priprema naime za svaki župski slet mora biti trajna, to mora da bude unutarnja priprema od sleta do sleta, priprema u upravi, a najveća i najjača ona priprema u vežbaonici, načela slika svega rada na tim sletovima ne bi bila prava ni istinska.

U ovom članku smo se samo uzgredice dotakli nekojih pitanja, koja spadaju u područje župskih glavnih skupština. Vlastita oponašanja i vlastite inicijative otvaraju nove puteve i posetaju još i druge mogućnosti korisnog razmišljanja, trezrog zaključivanja i pozitivnog stvaranja. A u svemu pak što hoćemo i nameravamo imamo da nas vodi staro sokolsko geslo: Napred, uvek napred, ni koraka natrag!

## Župski tečaj za vode sokolskih četa u Karlovcu

Sokolska župa Karlovac održala je sedamnaestdnevni tečaj za vode sokolskih četa. Tečaj je održavan u starij i novoj sokolani. Na njemu je uzele učešća 39 članova ovih sokolskih četa: Generalski Stol (3), Plaški (2), Gornji Skrad (1), Ljubošina (2), Nova Kršlja (2), Slušnica (2), Ozalj (3), Krajnjak (4), Gor. Budački (3), Sjeničak (2), Tušilović (1), Cerovac (3), Podzemelj (2), Vojnić (1), Jasenac (1), Rakovica (1), Otok (2), Drežnica (2), Oštarski Otok (1), Krajnjak (1).

Predavači: br. Sablić Marko, župski starešina, Branko Blašković, župnačnik, Milan Milosavljević, župski putujući prednjak, Božo Đokčić, župstajnik, prof. Milan Radeka, dr. St. Jakšić, sudija, dr. Josip Variola, lekar, Josip Kopšić, kapelnik, Josip Nikšić, prof. Ivo Cerinić i Ivo Zorić, agronomi, Dragutin Kubiček i Dragutin Jovetić, čl. ŽTO, Mirko Ercegović i Stanko Rošlavić, profesori, i Dušan Bordoški.

Prihv 14 dana održavan je čisto tehnički deo tečaja, koji su vodili načelnik župe br. Blašković Branko i prednjak br. Milosavljević Milan uz saradnju br. Kubičeka i Jovetića. Pređene su sve grane telovežbe: sustav, proste i strojne vežbe, uvežbane vežbe za sokolske čete i t. d.

Poslednja tri dana održan je čisto prosvetni deo tečaja, koji je otvorio župski prosvetar br. Vlado Blašković, profesor.

U nedjelju 2 o. m. bio je završetak tečaja s akademijom. Tečajnici su izvodili proste vežbe za Suboticu, razne skupine, igre i kola, pokazavši, da su više naučili, nego se je očekivalo. Jedna vrsta naraštajaca nastupila je s vežbama na stolu, a vrsta članova društva Karlovac sa slobodnim vežbama na spravama, pobravši zaslужeni aplauz.

Za vreme zakuske održani su lepi govori. Prvi je govorio br. Sablić, naždravivši Nj. Vel. Kralju. Zatim br. Malović, br. dr. Variola, br. Malčak i general br. Petričević. U ime tečajaca zahvalio se br. Kosanović Petar. Poslednji je govorio br. Joso Matetić. Vredno je zabeležiti govor br. saveznog prednjaka Rafaela Bana, koji je tečajima isporučio pozdrav brata Gangla.

Igrana su sokolska i narodna kola, koja su poveli general br. Putniković i gradonačelnik br. Malčak.

Rastanak je bio dirljiv do suza. Sa suzama u očima rastajali su se učesnici od svojih tehničkih i idejnih naставnika, a osobito je bio dirljiv rastanak s br. Đokčićem, župskim tajnikom, koji se je dan i noć starao o hrani i stanu učesnika.

Svi učesnici su posli svojim kućama srećni i zadovoljni kako s onim što su naučili, tako i s uspehom. Učesnicima su podeljene razne knjige i listovi, a savezni prednjak br. Ban razdelio je svakome po jednu svoju knjigu: Vežbačev temeljno znanje.

Ne osporavajući ogroman uspeh ovog tečaja, moran kao budni posmatrač učiniti nekoje primedbe obzirom na sam tečaj, da bi se ovo par dobromernih redaka uvažilo i ispravno shvatilo.

### Naši pokojnici

#### † Brat Makso Brleković član društva u Ivanićgradu

Nakon 3-godišnje teške bolesti u Ivanićgradu je umro u 60 god. života brat Makso Brleković, sudski nadoficijal penziji i rez. kapetan I kl. Pojednik je rođen u Vidovcu (srez Sv. Ivan Zelina). Službovao je u Grubišnom Polju, gde je do 1926 god. bio u prvim redovima svakog nacionalnog i kulturnog pokreta. Bio je starešina predratnog Hrvatskog Sokola i posleratnog Jugoslavenskog Sokola u Grubišnom Polju, pa na tom položaju je mnogo uradio na razvoju sokolskih mlini i organizacije. Kad je penzionisan 1927 god. preselio se je u Ivanićgrad, gde je 1929 god. bio izabran za zamjenika starešine Hrvatskog Sokola, te radio je u Građanskoj čitaonici i lovačkom društvu. Kao stari sokolski radnik u društvu s br. Vladimirovom Rubetićem i Josipom Kelšinom, osniva 1930 god. Sokolsko društvo (SKJ) u Ivanić Gradu. Na položaju zamjenika starešine, brat Brleković je agilno radio za Sokolstvo. God. 1933 vršio je dužnost starešine, ali zbog teške bolesti povukao se iz društva. U to doba bio nam je najpotrebni. Međutim, njegova bolest imala je znatno udela na priliku u Sokolskom društvu, koje je danas u velikoj krizi. Brat Brleković odlikovalo se osobitom inteligencijom, pa svojim nastupom stekao je opće simpatije kod građanstva. Bio je dobar Soko i dobar Jugosloven. Kod sprovođa suđevalo je brojno građanstvo i Sokoli u građanskom odjelu. Neka je već spomen bratu Brlekoviću! N.

#### † Brat Andrija Kasavica član čete u Novoj Gradini

Dne 5 II 1936 preminuo je ugledni i zaslužni član Sokolske čete Nova Gradina brat Andrija Kasavica.

## Glavna skupščina Sokola I Ljubljana-Tabor

V malih dvoranih Sokolskega doma na Taboru je bila v sredo 29. januarja ob 20. uri dobro obiskana letna glavna skupščina tega našega izredno marljivega sokolskega društva. Skupščino je otvoril starosta br. inž. Lado Beve.

Uvodoma se je brat starosta najprej s pleteto spomnil umrlih bratov in sester, katerih spomin so navzoči počastili stojte s klici »Slava». Nato se je v daljšem govoru dotaknil dela društvene uprave in funkcionarjev, ki so svoje ogromno delo opravili veste, v pravi sokolski zavednosti. Prosil jih je, da tudi v bodoče posvetijo vse svoje sile preovitju Sokola na Taboru. Vsi sokolski delavci naj se ravnajo po geslu »Oseba nič — celota vseč in »Ne koristi — ne slave«. Obsirno je nato orisal največji društveni praznik razvoje prvega dečjega praporja v naši državi, ki so ga prinesli mladi Sokoliči iz Sokola Vinohrada v Pragi v dan deci Sokola I in ki mu je kumoval naš mladi Sokol in kralj Peter II. Izrekel je ponovno zahvalno slovenskemu bratom, saj je svečanost dala mogočen poudarek problemu mladinske sokolske vzgoje, ker mladina je bodočnost — Sokolstvo. Nadalje se je brat starosta dotaknil gibanja članstva in je tudi iz vrst Sokola I odpadol v zadnjem času vse, kar je prislo nepriznano v sokolske vrste zgolj iz sebičnih namenov. Zato poziva vse brate in sestre, ki so ostali zvesti sokolski misli, da delajo po svojih najboljših močeh korist naroda, kralja in Sokolstva. Ob zaključku poročila brata staroste so bili odposlani pozdravi Savezu SKJ in Sokolski župi med splošnim odobravanjem zborovalcev. Končno je br. starosta omenil, da bo Sokol I drugo leto slavnostno proslavljal 30 letnico svojega obstoja in je treba s pripravami pričeti že v letosnjem letu. Tajnik PO brat Branko Kranjc je nato prečital poslanico Saveze SKJ, potem pa so sledila poročila funkcionarjev.

Tajnik br. Joža Tratar je nato v daljšem govoru podrobno orisal delovanje društvene uprave. Uprava je imela 9 rednih sej in dve slavnostni seji. Uprava je imela tele odseke: prednjaški zbor z zdravniškim, mladinskim in smučarskim odsekom, gospodarski odsek, socialni, godbeni, lutkovni in pribreditveni odsek. Vsi odseki so v polni meri izvršili svojo dolžnost, zlasti delo v telovadnici je bilo na višku. Brat tajnik je nato kronološko navedel vse pribeditve v preteklem letu, predvsem moramo omeniti Masarykov jubilej, jubilej podstaroste br. Josipa Turka, mladinsko slavnost ob prilici razvoja dečjega praporja itd. Lepo je društvo počastilo spomin umrlih na komemoraciji 1. novembra, svečano pa proslavilo 1. december z zaobljubo novega članstva. Brat tajnik se je nato dotaknil poročil posameznih odsekov predsednikov. Statistiko je vodil br. Rudi Zavrnik ter je navajal, da je štel Sokol I konec leta 1935: 836 članov, 362 članic, 168 obojega naraščaja in 160 oboje dece, skupno 1526 pripadnikov. Kljub težki krizi je pribreditveni odsek, pod predsedstvom br. Avgusta Ropiča, naklonil društveni blagajni iz 6 pribreditiv 17.370 Din. Tudi gospodarski odsek, pod vodstvom br. Franca Vrečarja, je vestno vršil svojo nalogo in skrbel za upravo doma in društvenih naprav. Na zunaj se je adaptiralo stopnišče in je vse stroške pokril društveni dobrotnik br. Polda Župančič.

Pregledno in izčrpno poročilo o vzgojnem in telovadninem delu društva je podal načelnik br. Franjo Lubej. Telovadbo vseh oddelkov, ki so telovali redno skozi celo leto je vodil prednjaški zbor, ki je štel 25 članov in 16 članic. Prednjaški zbor je razdeljen v več odsekov ter je imel 5 sej, vodil svoje tajništvo in blagajno. Izredno se je pomnožila strokovna knjižnica, ki steje 760 knjig ter se je bratje in sestre pridružili poslušajočemu. Delo v posameznih odsekih je bilo takole: mladinski odsek je vodil br. Tone Gorjanec s pomočjo bratov prednjakov in sester prednjačic. Odsek je pribredil čajanko za naraščaj in deco, akademijo, letovanje, roditeljske večere, miklavževanje in božično. Zdravniški odsek pod vodstvom br. dr. Minača, je pregledal vse telovadne oddelke, posle društvenega zdravnika pa je izvrševal br. dr. Robert Blumauer. Odsek za zgradbo smučarskega doma, ki bo stal predvidoma na Gorjušah je vodil br. dr. Kunc ter pridružil denarnina sredstva. Posljenik za smučanje je bil br. Viktor Hojker. Smučanje se je pridružilo gojilo, kolikor so dopuščale snežne razmere in se je saveznički tekmek udeležilo v Škofiji Liki 10 članov in 3 članice, ki so dosegli razmeroma lepe uspehe. Na novo se je ustavil med letom streški odsek, ki ga vodita brata Prosenc in Bežek. Telovadna statistika pa izkazuje sledič obisk: v 90 urah je telovalo 4912 članov, povprečno 54 na uro, naraščajnikov je telovalo v 88 urah 5048, povprečno 57 na uro, dečkov je telovalo v 73 urah 6751, povprečno 92 na uro. Skupno pa je telovalo (moški in ženski oddelki) v 498 urah 29.017 oseb ali 58 oseb na uro. Danes obiskuje redno telovadbo 93 članov, 65 članic, 82 naraščajnikov, 51 naraščajnic, 106 dečkov in 54 dekle, skupno 451 oseb. Brat načelnik je nato kronološko omenil vse društvene nastope in sodelovanje pri bratskih društvih in na zle-

tu v Sofiji. Tekem se je društvo udeležilo smučarskih SSKJ, župnih plavalnih tekem, župnih tekem v prostih panorah, župskih tekem v odobjki in župnega prednjaškega tečaja za članice. Uspehi na tekemih so bili zadovoljivi. Končno je brat načelnik pozval vse navzoče, da redno obiskujejo telovadbo, ki je edini cilj Sokolstva.

Kratko a vendar zanimivo poročilo je nato podala načelnica sestra Vlada Tratarjeva. V svojem poročilu je omenila delo v telovadnici, udeležbo na tekemih in nastopih ter telovadno statistiko za ženske oddelke. V 91 urah je telovalo 3029 članic, v 90 urah 3487 naraščajnic in v 60 urah 4893 dekle, skupno v 241 urah 11.409 oseb.

Poročilo o prosvetnem delovanju je kratko orisal br. Branko Kranjc. PO je imel godbeni, lutkovni in knjižnični odsek. Gozd ima 40 članov in jo vodi br. Štefan Pokovec, veliki orkester šteje 32 članov in ga vodi br. Verij Švajgar, plesni orkester pa ima 16 članov. Vrednost godbenega odseka znaša 94.713 Din. Želo marljiv je bil lutkovni odsek pod vodstvom br. Erbežnika, ki je vpravil 26 iger. Odsek se je udeležil tudi lutkovnih župnih tekem in zasedel III. mesto. Poročilo računovodje br. Janeza Lozejca pravi, da je imelo društvo 305.324 Din dohodkov in 318.902 Din izdatkov. Lepo poročilo je nato podal predsednik socialnega odseka br. Miroslav Urbas, nakar je poročal za nadzorni odbor predsednik br. dr. Pavle Pestotnik, ki je pohvalil delo uprave in br. računovodje ter predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. Ko sta bila sprejeti še proračun za leto 1936 in višina članarine je brat starosta prečital predlage društvene uprave, ki jih namerava letos in drugo

J. H.

## Občni zbor Ljutomerskega Sokola

Ljutomerski Sokol je dne 26. januarja ob udeležbi 90 članov in članic polagal račune o svojem delovanju v preteklem letu, ki je bilo 32. njegovega obdobja. Po ugodnih formalnostih je starosta br. dr. Stajnko pozdravil vse navzoče, ter prečital poslanico Saveza SKJ. Iz poročil vseh funkcionarjev je bilo razvideti, da je društvo tudi v l. 1935. kljub raznim težavam uspešno delovalo. Stelo je 133 članov, 75 članic, 31 naraščajca, 397 dece, skupaj 636 pripadnikov. Izstopilo oz. oddelilo se jih je 22, vstopilo odn. priselilo 24. Uprava je imela 21 redno sejo, opravilni zapisnik izkazuje 526 poslovnih številk. Društvo je povabilo svoje članstvo k 24 pribreditvam v domu, kjer pa so gostovala tudi druga društva. Vsi oddelki skupaj so telovali v 560 urah z udeležbo 15.511 oseb. Povprečno na uro 13. Načelnštvo je imelo 3 seje, prednjaški zbor, ki šteje 11 članov in 8 članic, je imel 10 rednih in 3 izredne seje. Telovadnih oddelkov je bilo 14, in sicer član, članice, moški dijaški naraščaj, obrtni naraščaj, ženski dijaški naraščaj, gojenke in po 4 oddelek moške in ženske dece. Društvo je pribredilo telovadni nastop s 270 sodelujočimi, ter se udeležilo 4 nastopov v okolici. Na župski tekmi naraščaj je ljutomerski vrsta zasedla 5. mesto, posamezniki pa 2., 7. in 8. Dne 1. dec. se je vršila uspešna telovadna akademija vseh oddelkov. Zdravstveni referent je pribredil eno predavanje za vse članstvo ter predaval tudi pri četni Mali Nedelji. Prosvetar je poročal, da je bilo eno idejno predavanje za vse članstvo, dalje 15 predavanj in 115 nagovorov pred vrsto, razen tega pa je odsek pripravil 4 proslave. Delovala sta tudi narodnoobrambni in socialni odsek, ki je za Miklavža obdaril 600 otrok. Društvo je tudi matica 4 čet: Četa Cven šteje 62 pripadnika, priredila je med drugim 3 igre ter deluje zadovoljivo. Mala Nedelja ima 171 pripadnika, pevski zbor in godbo, priredila je 2 igri in akademijo. Četa Sv. Drž izkazuje 53 pripadnikov ter goji poleg telovadbe tamburjanje in petje, priredilo je igro in akademijo. Četa Sv. Jurij je pod okriljem društva šele od aprila, šteje 144 pripadnikov ter je pripravila 3 proslave, eno igro ter telovadni izlet. Vseh pripadnikov je v četah 430, za 70 manj kot lani, kar je posledica težkega gospodarskega stanja. Gimnoti položaj čet je še zadovoljiv. Blagajniško poročilo kaže, da je društvo imelo v l. 1935. dohodkov 48.044, izdatkov pa 44.292 Din, premoženje znaša 194.729 Din ter se je za malenkost zmanjšalo. Najtežje breme je dolg, ki se vedno teži Sokolski dom, obrestovanje in odplačilo dolga sta največji postavki vsakoletnega proračuna. Podporo je društvo prejelo le od občine Ljutomer-mesto. Gospodar je poročal o popravljeni inventari, razsvetljave in v domu sploh, nakar so sledila poročila odsekov. Dramatski odsek je nastopil s 6 igrami v 12 predstavah (ena je bila v Murski Soboti), lutkarski je priredil mladini eno igro, pevski je nastopil trikrat z moškim zborom, enkrat z mladinskim, godbeni pa je sodeloval pri vseh proslavah in igrah. Streški odsek je imel naposled 17 streških vaj. Poseben pribreditveni odsek je izvedel tombolo, Martinov večer, letni nastop ter sodeloval pri vseh drugih pribreditvah.

Starešina čete i nadalje je ostao brat Miletič Luka, koji ujedno vrši dužnost načelnika. Zamenik starešine je i nadalje brat Sudarevič Stjepan. Tajničku dužnost kao i dužnost posvetnika načelnice izpopolnila, da raste številno čitateljev dan za dnevom. Analiziral je razmerje knjig poedinčnih avtorjev in v vrst čitača do čitateljev glede starosti, poklica, spola itd.

Starešina čete zahvaljuje se na poverjenju, kako uime svoje tako i cene uprave. Nato je bila zaključena ova treča skupščina jedinice.

leto izvršiti. So to: odsek Sokola I Sokolu Kr. Vinohrada v Pragi, proslava društvene 30 letnice in ustanovitev društvenega zabavnega odseka. Vsi trije predlogi so bili soglasno sprejeti.

Pri volitvah je bila nato z vzklikom in z odobravanjem izvoljena naslednja kandidatna lista: starosta br. inž. Lado Beve, I. podstarosta br. Josip Turk, II. podstarosta br. dr. Josip Kunc, III. podstarosta br. Miroslav Urbas, načelnik br. Franjo Lubej, I. podnačelnik br. Ladislav Požar, II. podnačelnik br. Janko Šket, III. podnačelnik br. Lojze Lubej, načelnica sestra Mica Kržetova, I. podnačelnica s. Marta Podpacova, II. podnačelnica s. Dušica Komajčeva, posvetar br. Fran Jerč, tajnik br. Jože Tratar, član uprave bratje dr. Robert Blumauer, Tone Čotar, Stanč Flegr, Anuška Jugova, Ivan Lozej, Fran Rebec, Avgust Ropič, Fran Tumpej, Rajko Turk, Fran Vrečar, Rudolf Zavrnik, namestniki: Viktor Hojker, Adolf Hribar, Herman Kanobel, Mila Kešetova, Fran Kraigher, Branko Kranjc, Tatjana Krotkova, Ivan Prosenec, Lado Šćedje, Polde Zupančič, nadzorni odbor: predsednik br. dr. Pavle Pestotnik, Josip Jeretina, Franjo Majcen, Ivan Porenta, Ludvik Trček, namestniki: bratje Etibin Bežek, Drago Rak, Fedor Tkacev, Anton Trebe, častno razsodisč: bratje dr. Andrej Kuhar, predsednik, Ljubo Dernelj, Josip Janša, Nande Marolt, Dušan Podgornik, praporščaka: br. Edo Ropič in br. Radovan Starje, predsednik odseka: godbenega br. Fran Šimnik, gospodarskega br. Fran Vrečar, knjižničnega br. Jože Tratar, pribreditvenega br. Avgust Ropič, prosvetnega br. Fran Jerč, socialnega br. Miroslav Urbas, zabavnega br. dr. Josip Kunc in zdravniškega br. dr. Fran Minar.

Po volitvah se je brat starosta ponovno zahvalil za izkazano zaupanje in zaključil ob 23 uspeho sokolsko zborovanje.

Jedno od največih beogradskih društava, S. dr. Beograd I, održalo je godišnju skupščinu u svojim prostorijama na dan 2-II-36 g.

Interesovanje članstva za ovu skupščinu bilo je vrlo veliko. Skupščina je besprekidno radila od 9.30 sati do 15.30; svu skupščinari pažljivo prati tok samog raspravljanja.

Od strane župe prisustvovali su delegati brača: Milivoje Smiljanić, starešina beogradске župe, Gojko Muđinić, Stevan Miliutinović, članovi župskog starešinstva, i Petar Colović, I zam. načelnika.

Skupščini je pretstavljao starešina društva brat Franjo Galijan. Po otvarjanju skupščine starešina je spomenuo s dubokim pjetetom gubitak vrhovog Sokola društva Beograd I, koji je neumitna sudbina otrgle iz sokolske sredine v toku prešle godine. Na toj crnoj listi su imena br. Ljube Stanovića, jednog od najstarijih beogradskih Sokola. Danc D. Ilić, I zam. zam. savezne načelnice, i sestara Mile Nikolić, Vere Andelić i Radmire Dimitrijević, istrajnih radnika ovoga društva.

I zam. zam. starešine, br. dr. Dionis Godina, pročitao je saveznu poslanicu posle koje je se prešlo na čitanje godišnjih izveštaja funkcionera.

Iz kratkog i jezgovitog izveštaja tajnika moglo se videti, da je društvo pokazalo veliki napredak u minuloj godini. Kako su se neki članovi uprave pokazali u početku neagilni u vršnju dužnosti, to je došlo do vanredne skupščine, kojom su prilikom kooptirana druga brača na mesto ovih. Novo starešinstvo beleži znatan uspeh u svome radu oslobodenjem društvenog duga za vodu iz ranijih godina u iznosu preko 41.000 Din. Društvo je osnovalo otsek u predgradu Beograda zvaničnom Karaburma. Zatim je na molbu župe primilo pod svoje okrilje četu Bočle. Društvo je prošlog leta pribredilo logorovanje v Filipiakovu na kome je učestvovalo oko 100 osoba. Radi se na teme da se dobije zemljište na Adi Ciganliju, gde društvo namerava podići zgradu i kupati za treninge svojega članstva. Predmet je još na odobrenju u Ministarstvu šuma i ruda.

Načelniki izveštaj niso onaki kakav bi trebalo biti, jer novo načelnštvo je na upravi tek od 2 meseca, a za raniji rad nije bilo dovoljno podataka. Konstatovan je napredak u sestranskoj naobrazbi članstva. Naročito se može podvuci napredak u lekoi atletici i plivanju. Društvo je učestvovalo na župskim plivačkim utakmicama sa 65 takmičara, a na župskim lakoatletskim utakmicama u Pančevu sa 130 takmičara. Od kategorija najnapredniji je m. naraščaj, ki ima tri grupe: mladi, srednji in starji.

O radu Prosvetnog odbora podneo je izveštaj br. Miloš Vasić. PO je pokazao naročitu agilnost u prošloj godini. Posvečena je naročita pažnja zadnjim izveštima što je imalo za cilj medusobno upoznavanje članstva i razvijanje bratske in sestranske ljubavi. Priredjane su razne zabave in pribrede od kogih vredi naročito istaci sokolska posela (ukupno 103 pribrede). Odr-

žano je mnoštvo govora pred vrstama, predavanja i filmskih prestava. PO ima svoje sekcije: trezvenjačku, lutkarsku, šahovsku, dletantsku in muzičku, koje su postigle zavidan rezultat.

O radu Prosvetnog odbora podneo je izveštaj br. Miloš Vasić. PO je pokazao naročitu agilnost u prošloj godini. Posvečena je naročita pažnja zadnjim izveštima što je imalo za cilj medusobno upoznavanje članstva i razvijanje bratske in sestranske ljubavi. Priredjane su razne zabave i pribrede od kogih vredi naročito istaci sokolska posela (ukupno 103 pribrede).

Društvo je dobilo dobrotnika u liku g-de Blažek, koja se upisala sa sumom od 500 din. I u finansijskom pogledu društvo beleži aktivni bilans.

Na kraju prešle godine suma za izgradnju društvenog doma ponela se na 64.240 din. Iz statističkog izveštaja se vidi, da je u društvo uписан Nj. V. Kralj Petar II i Kraljevići Tomislav i Andrej.

Sokolsko društvo ima dobrotnika sekciju »Sokolsko srce«, koju je osnovala za života s. Dana Ilić. I ova sekcija je pokazala vidan uspeh. Na skupščini su potvrđena pravila po kojima ova sekcija ima svoja dva fondata: Fond Viteskog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i Fond sestre Dane Ilić.

Po završenom čitanju izveštaja prešlo se na izbor nove uprave. Staršina župe br. Smiljanić u jednom divnom govoru pohvalio je rad prešlog starešinstva. Zatim išpučuje savet članstva da bude u ljubavi i medusobno toleranciji. Sok

# ROSJAVA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAD

## Glavna skupština Sokolskog društva Visoko

Skupština ovoga društva održala se 12 I 1936 god. Društveni funkcioneri podneli su svoje izveštaje. Podnešen je ujedno i izveštaj odbora za gradnju Sokolskog doma, kao spomenika blagopojnom Kralju Petru I Velikom Oslobođiocu, koji je stajao preko pola miliona dinara.

Sokolska se je svest na skupštini triumfalno ispoljila, priznala i odobrila rad prošlogodišnjih funkcionera, da la reprezenter upravnim i nadzornom odboru, te jednoglasno izabrala novu upravu: starešina brat Vojkojević Mirko; zam. starešine brat dr. Hajrudin Džanović; tajnik br. Milan Tanasković; načelnik br. Nešet Tafro; zam. načelnika br. Josip Elazar; načelnica s. Dragica Milić; zam. načelnice sestra Slavojka Bunjićević; prosvetar br. Saša Šabanović; ref. za sok. čete brat Aleksandar Kozlov; prets. trezvenog otseka brat Hilmija Tafro; prets. mužičkog otseka br. Mihovil Ban; prets. pozorišnog otseka br. Nedeljko Janjetović; domaćin br. Abid Frtna; društveni lekar brat dr. Branko Midžor; blagajnik brat Nežir Bećarević; Članovi odbora: brat Ibrahim Zečević i sestra Dragica Vojnović. — Nadzorni odbor: Vojislav Plavišić, Aleksandar Petrović, Nežir Sirčo.

Naoči ovog skupština je odato priznanje 25-godišnjem sokolskom radniku dosadašnjem društvenom starešini i predsedniku gradičnog odbora bratu Josipu Plavišiću, izabravši ga jednoglasno doživotnim starešinom društva.

S. S.

## Godišnja skupština Sokolske čete Rupe

U nedelju dne 26 januara održana je godišnja skupština Sokolske čete Rupe, kojoj su prisustvovali skoro svi članovi. Kao delegat matičnog društva Kistanje skupštini je prisustvovao br. Milan Budimir, starešina pomenutog društva. Skupštini je otvorio br. Niko Barišić, starešina čete, koji je s nekoliko toplih reči pozdravio Nj. Vel. Kralja Petra II, što je od članstva prihvачeno s oduševljenjem. Isto tako pozdravio je br. delegata, pa se je prešlo na čitanje izveštaja o radu u prošloj godini. Iscrpne izveštaje podneli su: tajnik, blagajnik, načelnici i prosvetar, pa su isti primljeni bez primedbe. Nakon što je podelesen apsolutori staroj upravi izabrana je nova, u koju su ušli: starešina: br. Niko Barišić; zamenik starešine br. Luka Nadoveza; tajnik: sestra Marija Barać; blagajnik: br. Pajić - Majdič Filip; prosvetar: br. Stjepan Barać; načelnik: br. Dujo Ve-

rović; zamenici: br. Barišić Jure i br. Barišić Josip i revizori: br. Silov Ante i Širinić Mate.

Nakon izbora govorio je delegat matičnog društva br. Budimir te toplo preporučio upravi i članstvu, da složno i samopregorno nastave započeti radom. Na kraju se je zahvalio starešini na izboru, pa je skupština uz oduševljene poklike zaključena.

## Glavna skupština Sokolskog društva Zvornik

Dana 26 januara o. g. održana je skupština Sokolskog društva u Zvorniku. Skupštini je otvorio starešina br. Stanko Kovačić, upućujući prve sokolske pozdrave Nj. Vel. Kralju Petru II. Zatim je pozdravio delegate župe Tužla, i to starešinu župe br. Jovanu Petrović, te braću Svetlku Poroviću i Muhamedu Husiću. Br. starešina je tada izneo važnije momente o prošlogodišnjem radu društva, a naročito je naglasio važan dogodak za Sokolsko društvo u Zvorniku, što je u godini 1935 otpočelo s gradnjom Sokolskog doma. Utime u vezi je ispred društva iskazao blagodarnost Savezu SKJ, te Kr. banjskoj upravi Drinske banovine. Sarajevo na izdala pripomoći za gradnju doma. Izložio je dalje potrebu intenzivnog i složnog sokolskog rada u svim granama, te je pozvao sve prisutne, da bi što više doprineli napretku Sokolstva.

Zatim su pročitani izveštaji: tajnika, načelnika, prosvetara, blagajnika, matičara, ekonoma, zdravstvenog i gradičinskog otseka, revizionog odbora i odbora za čete. Uime župskih delegata zahvalio se na pozdravu starešina župe br. Jovan Petrović, naglašivši veliku potrebu što složnijeg sokolskog rada. Nakon što je dana razrešica staroj upravi, prešlo se na izbor nove, u koju su izabrana sledeća braća i sestre: za starešinu br. Stanko Kovačić, za njezino zamenika br. Drago Stanić, za načelnika br. Mustafa Mustafić, za zamenika br. Vaso Kovačević, za načelniku s. Nata Despotović, za zamenicu s. Jevrosima Blagojević, za članove uprave izabrani su: Bogdan Kurepa, Boško Kovačević, dr. Sergije Janković, dr. Zinaida Gorjačkovska, Nikola Čurić, Jovo Jevtić, Jovan Blagojević, Budimir Durđević, Hamdija Hambiralović, Stanimir Milošević, Veljko Tomić, Branka Nikolić, Danica Jovanović, Mara Jevtić, Vidak Kovačević, Luka Savić, Sadija Idrizić; revizioni odbor: Drago Popović, Ilija Petrović i Gospa Blagojević.

Po završetku izbora starešina br. Stanko Kovačić zahvalio se svima prisutnima, te je ponovno pozvao sve članstvo da svojski prione radu.

nacionalnih, političkih, kulturnih i literarnih prilika kod svih tih naroda. Godine 1902 postao je profesor slavistike na univerzitetu u Gracu, a godine 1917 otišao je u Nemačku, gde je, nakon smrti profesora Leskena u Lajpcigu, preuzeo katedru slavistike, dok nije godine 1920 otišao u Prag, gde još i danas radi. Dr. Murko napisao je bezbroj studija, eseja i rasprava odgojio je velik broj učenika, od kojih danas mnogi zauzimaju u svim slovenskim narodima položaje uglednih slavista. Nije ni čudo, da se 75-godišnjice dr. Murka seća uz naš narod i ostali slovenski svet, kao i mnogi drugi narodi.

Sestogodišnjica Visokih Dečana. Jedna od naših najvećih i najznamenitijih istorijskih građevina su Veliki Dečani, koji su bili dograđeni 1336, kako je to skoro nečosporivo dokazao nakon drugih studija pokojni prof. St. Novaković, jer je te godine izdana i čuvena Dušanova dečanska Hrisostolija. Manastir Visoki Dečani s krasnom crkvom, posvećenom Bogu Ocu - Pantokratoru bio je svojih prvih godina središte srpske kulture, a kasnije čuvar starih tradicija; gradio ih je čuveni kotorski arhitekt Vid, kojega je pozvao u srpske krajeve kralj Stevan Uroš III. Crkva, koja je kasnije restaurirana, spada u red naših najlepših građevina uopšte i bogata je na umetničkim slikama. Pred 40 godina Turska je ustupila Visoke Dečane ruskim kaluderima, koji su stajali pod zaštitom ruskog konzula u Prizrenu. Oni su sve do svršetka balkanskog rata brižljivo i savezno čuvali stare narodne tradicije i relikvije srpskih vladara. Knec Aleksandar Karadorević opravio je 1849. o svom trošku raku s moštimi sv. Kralja Dečanskog, a i blaženopočivši Kralj Aleksandar I Ujedinitelj spadao je među dobrotvore tog manastira.

75-godišnjica Bjarnata Krauca. Mali lužičko-srpski narod, koji baš poslednjih dana ponovo doživljuje teške udarce sa strane nemackih vlasti, setio se je 5 o. m., a s njim i svi slovenski narodi, sedamdesetpetgodišnje Bjarnata Krauca, najvećeg sina lužičkog naroda, kojeg cene i poštuju i Nemci.

Izdale Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije (E. Gangl) • Glavni i odgovorni urednik Stjepan Čelar • Uredjuje Redakcijski odsjek • Tiska Učiteljska tiskara (pretstavnik Franc Štrukelj) — Ljubljana

Jubilarac, sin učiteljev, rodio se je u selu Jitra u Gornjoj Lužici. Nakon svršene osnovne i niže srednje škole, pohađao je učiteljsku školu i postao učitelj u Rakecima. Godine 1883 otišao je u Draždane (Dresden), ali je ipak ostao veran svom narodu. Zbog svog nacionalnog i kulturnog rada postao je Kraće jedan od najpopularnijih kulturnih radnika. Već u svojim mlađim godinama pokazao je talent za glazbu, kojoj se je u kasnijim godinama potpuno posvetio. Već kao student bio je dirigent pevačkog društva »Svoboda« u Budišinu, a kasnije kao učitelj vodio i organizirao pevačke horove i po selima. U Draždanim bio je niz godina horovoda češkog pevačkog hora »Hlahol«, s kojim je prialjevao odlične koncerte, na kojima je propagirao lužičko-srpsku narodnu i umetnu pesmu. Nakon svetog rata osnovao je Savez lužičko-srpskih pevačkih društava i s horom Lumir, poneo je tu lepu pesmu i u slobodnu Češkoslovačku. Brojne su njegove kompozicije za solo hor, orkestar, mnogo je harmonizirao, a izdavao je i muzički prilog lista »Lužica« pod imenom »Skovrončik«. Njegovo poslednje, najnovije delo je školska pesmarica »Naše spjevie«. Član je Češke akademije nauka i umetnosti.

Stogodišnjica rođenja Nikolaja A. Dobroljubova. Citav slovenski svet seće se da je 6 o. m. 100-godišnjice rođenja Nikolaja Aleksandrovića Dobroljubova, koji spada u red najvećih, najjačih, najduhovitijih i najdubljih ruskih kritika. Nažalost ovaj genijalni čovek umro je u svojoj 25 godini, ali je njegov uticaj na rusku literaturu i novinstvo bio ipak toliko jak, da ga se ruska literarna javnost seća još i danas. Nakon svršenog školovanja u rodnom mestu, Nižjem Novgorodu, otišao je u Petrograd, gde je studirao u Glavnom pedagoškom zavodu. Nakon smrti svojih roditelja bio je u teškom položaju, jer je morao da se brine i za mladu braću i sestre. Našao je zaposlenje u redakciji »Sovremenika«, gde je preuzeo rubriku kritike. Na Dobroljubova vrlo je uticao Češki revolucionarni omladinci, koji mu je postao učitelj, savetnik ali i prijatelj, kasnije mu je bio drug i Nekrasov. Od njegovih većih dela poznata je kritička studija o Gončarovom romanu »Obolomov«, nadalje kritička rasprava »Temoje carstva«, posvećena radovima Ostrovskog i kritički pregled Turgenjevov romana »Nakanuna«.

† Dr. Vinko Pulišić. Dne 10 o. m. sahranjen je u svom rodnom mestu Olib bišvi nadbiskup zadarski i metropolit dalmatinski dr. Vinko Pulišić, uzor blagog sveštenika i čoveka. Umro je u 83 godini svog života. Gimnaziju i teologiju svršio je u Zadru, a više teološke nauke u Beču, gde je doktorirao. Niz godina bio profesor teologije u Zadru, gde se je isticao svojom učenosti. I kasnije, kada je postao biskup Šibenički i napokon nadbiskup zadarski, ostao je lično vanredno skroman i brinuo se je samo da duhovno dobro svojih vernika. Kao čovek koji nije volio borbe klonio se je političkog života, strogo se držeći načela, da je svešteniku mesto u crkvi i školi. Nakon italijanske okupacije pokojnik se povukao iz Zadra jer nije mogao gledati patnju i progone našeg naroda, kojeg je voleo iznad svega. Tiho i puno živeo je svom rodom Olibu, gde je bio i sahranjen dne 10 o. m. uz veliko učešće naroda i svećenstva.

Razne kulturne vesti. Na beogradskom univerzitetu odano je u nedelju 9 o. m. zaslужeno priznanje najstarijem članu medicinskog fakulteta dr. Ribardu Burianu, uglednom nastavniku fiziologije i poznatom naučniku, koji tudi uči velik ugled i u inostranstvu. Preko 40 godina već radi ovaj naučnik na univerzitetima, pa je odgojio i u Beogradu niz daka, od kojih su danas već nekoji poznati kapaciteti na medicinskom polju. Odlikovan je ovom prilikom ordenom Jugoslovenske krune II stepena.

Dne 6 o. m. umro je u sanatoriju u Novom Smokovcu u Slovačkoj poznati slovački pesnik i književnik Vladimir Roj. Pokojnik se je rodio u selu Kohanovce u dolini Vaha 17 aprila 1885. Turska je ustupila Visoke Dečane ruskim kaluderima, koji su stajali pod zaštitom ruskog konzula u Prizrenu. Oni su sve do svršetka balkanskog rata brižljivo i savezno čuvali stare narodne tradicije i relikvije srpskih vladara. Knec Aleksandar Karadorević opravio je 1849. o svom trošku raku s moštimi sv. Kralja Dečanskog, a i blaženopočivši Kralj Aleksandar I Ujedinitelj spadao je među dobrotvore tog manastira.

Izdale Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije (E. Gangl) • Glavni i odgovorni urednik Stjepan Čelar • Uredjuje Redakcijski odsjek • Tiska Učiteljska tiskara (pretstavnik Franc Štrukelj) — Ljubljana

ve njegove pesme izdale su u pojedinim revijama 1908. a samostalnu zbirku pesama izdao je pod naslovom »Prekorice i trnja« tek 1921. Kasnijih godina izdao je i druge zbirke, kojima je stečao glas odličnog pesnika. Mnogo je prevodio s nemačkog, engleskog i francuskog, a poznat je bio i kao odličan govornik te odlačan pristaša češkoslovačkog jedinstva.

## MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

ARTIĆE. — Prireditev. Dne 19 januara je priredilo Sokolsko društvo Artiče ljudsko igro: »Ljubavi cvet je zamoren«. Igra je uspela odlično. Igrali so rešili svoje vloge nad vse zadovoljivo. Odmore je krajšala domaća društvena godba na pihala, ki je v tem kratkem času obstaja tudi ona dosegla zavidljive uspove.

GENERALSKI STOL. — Konstituisanje Prosv. odbora. Dana 9 februara konstituisao se PO ove čete ovako:

pretdsednik i referent za štampu br. Joso Matešić. Zamjenik. Zamjenik prosvetara, potpredsednik, referent za socijalnu skrb, zadružarstvo i narodno prosvetovanje br. Veeelič Radivoj. Tajnik, knjižničar, gospodar i referent za ekonomsko podizanje scela br. Pero Matešić. Zapisičar, referent za prialjeve, predavanja i govore pred vrstom br. Dušan Petrović. Statističar, referent za muške vežbače kategorije i zdravstvo br. Mlinac Joso. Matičar, referent za trezvenost i vežbače ženske kategorije s. Brajković Zora.

GOSPIĆ. — Lutkarska predstava. Dne 4 februara davalala se lutkarska predstava: »Čoso u morskim dubinama u 5 činova«, koja je svojom romantičkom sadržinom punom mašteta.

23-1

## Izašle su tri nove knjige!

Provaznikova - Skalarjeva - Šulce:

## Vežbe na spravama za članice i ženski naraštaj

Cena 20— Din

Verij Švajgar:

Uputstva za statistički rad. — Cena 10— Din

Rafael Ban:

Vežbačko temeljno znanje. — Cena 6— Din

Porudžbine prima i izvršava

## Jugoslovenska sokolska matica Ljubljana — Narodni dom



IZRADJUJEM po propisu  
sve vrste sokolskih zastava, kao  
i sve vezove sa zlatom i sivilom.  
Prodajem zlato za vez.

NIKOLO IVKOVIĆ

NOVI SAD

21-1

## Učiteljska tiskarca

registrirana  
zadruga z.o.z.  
Ljubljana  
Franciškanska 6

Tiska šolske, mlađinske, leposlovne  
in znanstvene knjige u enobarvnem  
in večbarvnem tisku. Brošure in knjige  
v malih in najvećim nakladima. —  
Časopise, proračune, vabilo, jedilne  
listice, plakate. Okusna oprema ilustra-  
ranih katalogova, cenikov i reklamnih  
listova. — Šolski zvezici za osnovne,  
međuškole i srednje šole. Risarice,  
dnevnik, beležnice in lepopisnice

Novčića sprejemo tudi  
područna knjigarnice v Mariboru  
položa bonovske hranilnice

Izdaje diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje  
načrtov, ki je edini 100% domać izdelek te vrste v državi

zaneala našu malu stalnu publiku i prenela je u carstvo vodenjaka. Ovaj je komad napisao i udesio za lutkarsku pozornicu naš lutkarski režiser br. Oto Bulart. — Pretstava je bila vrlo dobro režirana, scenerija adekvatna i odaziva dleće publike velik.

KRI